

har udfoldet, og under hvilke man ogsaa gentagne Gange har paakaldt og modtaget Bevillingsmyndighedernes Bistand. Nødvendigheden af denne beroede fornemmelig derpaa, at Viborg-Anstalten, der oprindeligt — i 1875 — er blevet til ved Omdannelse af det nedlagte Tugthus, i lokal Henseende har lidt under Ulemper, hvis Fjernelse maatte stille sig som en Nødvendighed for overhovedet at kunne tænke paa en Udvidelse og Omordning af Anstalten. Med Hensyn til disse Punkter er det nu imidlertid paa det nærmeste lykkes at bringe den for videregaaende Skridt fornødne Ordning til Veje, navnlig ved Hjælp af Bevillingen, der optoges paa Finansloven for Finansaaret 1898—99 (§ 26 III. 18) og Tillægsbevillingsloven for samme Aar (§ 26 III. 27). Ved Hjælp af den første Bevilling lykkes det at opnaa en Flytning af Viborg Gasværk fra dets hidtilværende Plads, der umiddelbart Nord for Anstaltens Bygninger fik sig ind i dens Areal og næsten affar den fra dens Have. Ved Køb stillebes der en anden tilstrækkelig fjernet Grund til Disposition for Gasværket, og i Bytte for denne erhvervedes en Syd for Anstalten beliggende, det paagældende Gasværkskompagni tilhørende Grund, der ellers af Kompagniet vilde være bleven benyttet til Gasværkets Udvidelse, og hvis Erhvervelse var en Betingelse for Realisationen af den overhovedet kun i denne Retning mulige Udvidelse. Ganske samme Djemedtjente Erhvervelsen af den ligeledes Syd for den nuværende Anstalt liggende Ejendom „Ny Brænderi“, til hvilken Erhvervelse man blev sat i Stand ved Hjælp af den anden af de ovennævnte Bevillinger. Endelig er der paa Finanslovsforslaget for det tilstundende Finansaar fremsat Forslag om forskellige mindre Grunderhvervelser, deriblandt af den ovennævnte, nu endelig frastlyttede, gamle Gasværksgrund, og ved dette Forslags Gennemførelse vil Betingelserne for en Udvidelses Mulighed i det hele være bragte til Stede.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Naa-digheden over et til Udvidelsen egnet og tilstrækkelig Grundareal, havde allerede Kommissionen sin Opmærksomhed henvendt paa det ved Viborg Sø liggende, til Byens nu nedlagte Statsbanestation henhørende Terræn, der efter de ovennævnte Erhvervelser staar i umiddelbar og uhindret Forbindelse med den nuværende Anstalt. Om dette Terræns Anvendelse til Statsjemed tog sig der et Forbehold ved Lov Nr. 87 af 8de Maj 1894 om Viborg Statsbanestations Flytning, og man har ved Forhandling med vedkommende Ministerium sikret sig, at det vil kunne stilles til Disposition for Anstalten for den paa-

tænkte Udvidelse. Ministeriet ammodede derfor, efter at det kgl. Sundhedskollegium, hvis Betænkning Ministeriet indhentede, havde givet sin Tilslutning til den saaledes fremsatte Tanke, Bygningsinspektør Kampmann om at udarbejde nærmere Planer og Overflag i Overensstemmelse med det af nævnte Kollegium paa Ministeriets Begæring forfattede Program, med Hensyn til hvis Indhold det nærmere skal bemærkes nedenfor. Man modtog derefter ogsaa i Foraaret 1899 fra Bygningsinspektør Kampmann fuldt udarbejdede Planer og Overflag til en Udvidelse baseret paa Anvendelsen af det nævnte Jernbaneterren og liggende paa en samlet Udgift af 2,373,000 Kr.; men inden de nærmere Overbejsejler og Forhandlinger, hvortil disse Forslag gav Anledning, havde kunnet tilendebringes, viste det sig, at der nu frembød sig en Mulighed for at gennemføre Udvidelsen paa en anden Basis, der maatte foretrakkes for den hidtil paataente.

Fra Ejeren af den ved Viborg Sø sydvestlige Ende liggende Ejendom Øster Teglgård fremkom der nemlig da Tilbud om at afhænde Ejendommen med Forber, Bygninger, Besætning og Inventar for en Sum af 125,000 Kr. Denne Ejendom er beliggende Syd for og umiddelbart op til det ommeldte Jernbaneterren og staar ved Hjælp af dette i Forbindelse med den nuværende Anstalt. Ejendommen har et Areal af 441 Tdr. Land, nemlig 323 Tdr. Land Ager, 32 Tdr. Land Enge og Kær, 27 Tdr. Land Mose, 20 Tdr. Land Granstov, 22 Tdr. Land Heide, 9 Tdr. Land Lejebord og 8 Tdr. Land Gaardsplads, Have m. m. Gaardens Bygninger ere asfurerede for 69,750 Kr., et til Gaarden hørende Teglværk med Inventar for 23,600 Kr. Ejendommen er i Foraaret 1898 vurderet som Landejendom (uden Besætning og Inventar) til 160,000 Kr. og Teglværket til 100,000 Kr. De direkte Fordele ved at benytte denne Ejendom til Udvidelsen bestaar dels i dens mere isolerede Beliggenhed, der tilsteder en større Uforstyrretthed for Anstalten, dels i de heldigere Bebyggelsesvilkår end paa det forholdsvist begrænsede Stationsterræn, dels endelig i den for Anstalten værdifulde Mulighed at knytte en virkelig Landbedrift til den. Den større Afstand fra den gamle Anstalt vækker ikke Betænkning, idet man har sikret sig, at Vand og, saafremt elektrisk Belysning ikke maatte blive foretrukket, Gas fra Byens Værker vil kunne udlægges til Ejendommen, og den fornødne Forbindelse — navnlig i Tilfælde af en delvis fælles Økonomi mellem den gamle og den ny Del af Anstalten — vil kunne tilvejebringes ad